

for de Samfundsklasser, som denne Lov tilsigter at gavne. Jeg vil derfor tillade mig at spørge saavel den ærede Ordfører for Finansudvalget som den højtærede Minister om, hvorledes deres Stilling til denne Sag er. Jeg kunde ønske, at der dertil kunde blive bevilget et større Beløb end der for Tiden bliver.

Maa jeg med det samme omtale en anden Sag, som vedrører den højtærede Landbrugsministers Budget. Der findes i Betænkningen en Bemærkning om, at der har fundet et Samraad Sted angaaende Tilskud til Lettelser i Transporten af Latringødning. Jeg kunde have ønsket, at dette Samraad havde mundet ud i et Ændringsforslag om et bestemt Beløb, saa at man deraf havde kunnet se, hvilke Foranstaltninger man tilsigtede at træffe paa dette Omraade. Jeg tillod mig i Fjor at fremdrage denne Sag paa Grund af et Andragende, der var tilsendt det høje Ting fra en Del Beboere ved Viby og Omegn, og jeg skal henvise til mine Udtalelser den Gang. Jeg skal yderligere bemærke, at vi ved Rigsdagens Sammentræden i Aar modtog en Skrivelse fra den højtærede Indenrigsminister, som viste, hvorledes denne Sag senere var bleven behandlet. Skrivelsen sluttede med, at den højtærede Minister ikke fandt Anledning til at foretage videre i Sagen. Det Resultat var man kommen til ved Forhandling med Generaldirektøren for Statsbanerne. Nu viser det sig, at de Forudsætninger, Generaldirektøren for Statsbanerne er gaaet ud fra, paa flere Punkter ere fejlagtige, og at man derfor maatte kunne vente, at der ved yderligere Samraad med den højtærede Minister maatte kunne opnaas et bedre Resultat. Jeg skal da anføre, at der i Generaldirektørens Skrivelse fremsattes den Tanke, at man skulde vedtage en Bevilling paa Finansloven i Lighed med, hvad der er sket med Hensyn til Transporten af Mergel paa de jydsk Mergelbaner for at lette Transporten af Latringødning. Det forekommer mig at være fejlagtigt, naar Generaldirektøren sammenligner Transporten af denne Gødning med Mergeltransporten. Man maa huske paa, at Mergelen er en Vare, man vedblivende kan faa, hvorimod Landbruget staar i øjeblikkelig Fare for at miste den her omtalte Gødning. Man er nemlig her i Kjøbenhavn i Færd med Vandklosetsystemet paa en saadan Maade, at det snart vil være indført over hele Byen, og i det Øjeblik vil al den Gødning, som produceres her i Kjøbenhavn, være fuldstændig tabt for

Landbruget. Det forekommer mig at være ganske unaturligt, at et agerdyrkende Land, der har en Hovedstad paa ca. $\frac{1}{5}$ af hele Landets Befolkning, lader Gødningen fra denne By skulle ud i Øresund og ikke lader det komme Landbruget til gode. Men det er det, der vil ske, dersom der ikke fra den højtærede Regerings Side træffes Foranstaltninger derimod. De Foranstaltninger, der skulle træffes, var at stille Jærnbannerne til Raadighed paa en saadan Maade, at Gødningen for en saa ringe Bekostning som muligt kunde transporteres ud i Landet. Thi hvis Transporten vedbliver at være, som den er for Øjeblikket, vil Følgen deraf blive, at Grundejerne, som skulle besørge disse Stoffer bort fra Kjøbenhavn, foretrække den nemmest mulige Maade, og det er at lade det hele skylle ud i Havet. De Foranstaltninger, der ere truffene fra Kjøbenhavns Kommunes Side, ere saa strenge over for Grundejerne, at det ikke tillades dem at opbevare mere end 3 Dages Produktion paa de Oplagspladser, der findes. Men naar der ikke træffes Foranstaltninger til at befordre Gødningen længere bort fra Byen, vil den absolut blive udskyllet og gaa tabt, og derved mister Landbruget efter min Mening et stort Gode. Det drejer sig jo om ikke mindre end 400,000 Tønder aarlig. Jeg skal ikke indlade mig paa nærmere at fastsætte Prisen, for hvilken Gødningen købes, men hvis man ansatte Beløbet til 50 Øre pr. Tønde, vilde det blive 200,000 Kr., der saaledes hvert eneste Aar kastes bort til ingen Nytte. Jeg skal endvidere bemærke, at disse 200,000 Kr. ikke repræsenterer hele Tabet, thi det forekommer mig at være klart, at naar 400,000 Tdr. aarligt komme ud paa de sjællandske Marker, vil det bevirke en Trykning af Gødningspriserne, saa at man vil kunne faa alt Gødning billigere, end man hidtil har kunnet faa det, hvorimod det, naar man kaster Gødningen bort, og den ikke kommer ud paa Markerne, er rimeligt, at Gødningspriserne stige, og at Landbruget faar større Udgifter.

Det var den første fejlagtige Forudsætning, Generaldirektøren gik ud fra, at Latringødningen var en Vare, der som Mergelen stadig vilde være til Stede, men det vil ikke blive Tilfældet. Hvis man ikke der træffer Foranstaltninger til at værne Landbruget, vil denne Gødning om nogle Aar forsvinde, og Landbruget vil ikke faa noget af den. Den anden fejlagtige Forudsætning, hvori Generaldirektøren gør sig skyldig, er med Hensyn til Maaden, hvorpaa